

Organisasjonsnummer: 996922766
Foretaksnavn: Bymiljøetaten
Navn: Cecilie Hirsch
Kontonummer: 13150103376
Adresse: Karvesvingen 3
Postnr.: 0579 Oslo
Telefon: 23482030
Mobiltelefon: 90748887
E-post: cecilie.hirsch@bym.oslo.kommune.no

Mottaker: Miljødirektoratet
Kopimottaker: Fylkesmannen i Oslo og Akershus

SØKNAD

REFERANSENR.: 18S1E32F

Reduksjon av matsvinn og klimavennlige menyer

Type tiltak: Klimagassreducerende tiltak i andre sektorer - gjennomføring

Beskriv tiltaket, med vekt på hvem, hva, hvor og hvordan:

Oslo kommune vil jobbe for en mer bærekraftig og klimavennlig matservering i egne virksomheter, så vel som i samarbeid med relevante aktører for å nå ut til befolkningen og næringsliv. Dette skal først og fremst gjøres gjennom en storsatsing for å kutte matsvinn i kommunal matservering, samtidig som prosjektet vil se på andre tiltak for mer klimavennlige menyer, inkludert reduksjon/substitusjon av matvarer som er spesielt klimabelastende, bruk av sesongvarer, og bruk av mer frukt, grønt og belgvekster. Prosjektet vil rettes mot servering av mat på kommunens sykehjem, skoler, i kantiner, barnehager og andre relevante tjenestesteder. I oktober 2017 underskrev Oslo kommune avtalen KuttMatsvinn2020, som er en avtale der serveringsbransjen, inkludert offentlige aktører, forplikter seg til å redusere matsvinn med 20% innen 2020. Prosjektet er et viktig skritt på veien for å halvere matsvinnet innen 2030 (FNs bærekraftsmål). Prosjektet vil bestå av 1) måling av matsvinn, før, under og etter tiltaksimplementering, 2) måling av klimaeffekt fra utvalgte menyer, 3) kompetansebygging av ansatte 4) tilpasning av tiltak for å redusere matsvinn og innføre mer klimavennlige menyer; 4) iverksetting av tiltak og 5) rapportering. Prosjektet vil legge vekt på å tilpasse løsninger i dialog med relevante virksomheter og tjenesteder, med bærekraftig menyer og tiltak for å redusere matsvinn som også kan inspirere utover det enkelte matserveringsstedet. I forbindelse med arbeid med barnehager, vil prosjektet også ha en komponent som involverer barnefamilier. Prosjektet koordineres av Bymiljøetaten, i samarbeid med relevante etater slik som Sykehjemsetaten, Utdanningsetaten, Renovasjonsetaten, bydelene og de enkelte relevante tjenestedene med kantiner. Bymiljøetaten vil trekke inn aktuelle samarbeidspartnere i prosjektet. Prosjektet vil bygge videre på et pilotprosjekt som settes i gang fra januar 2018. I pilotprosjektet er Framtiden i våre hender, Intofood, Matvett og Matvalget involvert som veiledere, og vi vil se på muligheter for videre samarbeid med disse og andre relevante aktører fremover dersom prosjektet får støtte. Gjennom KuttMatsvinn2020 er Østfoldforskning involvert, som har mye erfaring i arbeid med å redusere matsvinn i kommunale virksomheter, og har utviklet anerkjente målemetoder for matsvinn. Prosjektet skal kunne vises frem som et eksempel prosjekt i 2019, da Oslo er europeisk miljøhovedstad. Prosjektet vil se på ulike deler av kjeden der kommunen har mulighet til å gjøre en innsats for å redusere matsvinn, og vil kunne inkludere flere

komponenter og aktører underveis, spesielt i kampanjearbeid.

Hvordan vil tiltaket gi reduksjon i klimagassutslippene?

Matsvinn globalt fører til et klimagassutslipp tilsvarende 4,4 milliarder tonn CO₂, noe som tilsvarer omtrent 8 prosent av alle menneskeskapte utslipp. Ser vi på hele matens verdikjede globalt (primærproduksjon, prosessering, emballasje, transport og lagring), står denne for 25% av alle klimagassutslipp. Det matsvinnet som har størst klimafotavtrykk er animalske produkter, særlig kjøtt, som er mest ressurskrevende å produsere. Globalt utgjør kjøtt mindre enn 5 prosent av matsvinnet, men over 20 prosent av klimabelastningen. Hver innbygger i Oslo kastet 40 kg spisbar mat i 2016, i følge tall fra Renovasjonsetaten. I følge Format prosjektet (2015), kastes det årlig over 350 000 tonn spiselig mat i Norge i matindustrien, dagligvarehandelen og hos forbruker. Dette tilsvarer utslipp av 978 000 tonn CO₂-ekvivalenter hvert år fra produksjon, emballering og distribusjon av maten som kastes. Hvis vi beregner ut i fra at 1 kg matsvinn tilsvarer 2,75 kg Co₂ utslipp, med et innbyggertall på 666 757, vil et tall for Oslo ligge på 126 500 tonn Co₂e i året. Dette prosjektet vil inkludere å beregne kutt i klimagassutslipp relatert til kommunes arbeid med å kutte matsvinn med 20% innen 2020, ved hjelp av Østfoldforskning sine modeller, samt overgang til klimavennlige menyer ved å se på sammensetningen av varer i menyene, deres klimafotavtrykk og en endring av disse.

Hvilke virkninger, i tillegg til reduksjon i klimagassutslipp, vil tiltaket ha?

Tiltaket vil sette fokus på bærekraftig mat, som vil skape større bevissthet hos de involverte parter om hvor mye mat som kastes, hvordan vi kan unngå å kaste mat, i tillegg til hvordan vi kan sette sammen både helse-, miljø- og klimavennlige menyer. Forebygging av matsvinn vil kunne gi positiv effekt også på mange andre miljøindikatorer, slik som forsuring, eutrofiering, fotokjemisk oksidasjon, utslipp av NO_x og partikler mm., samt ressursbruk .eks. bruk av vann, primærenergi og fosfor. I tillegg til miljø og helse, vil en reduksjon av matsvinn også kunne ha positive innvirkning med økonomiske besparelser. Ved å jobbe gjennom barnehager og skoler, kan vi nå ut til både barn og foreldre, og ved å jobbe med kommunens virksomheter kan vi nå ut til ansatte.

Det er et mål at tiltakene som får støtte skal ha spredningspotensial og overføringsverdi til andre fagområder eller kommuner, og være nyskapende ved å prøve ut nye løsninger. Hvordan kan tiltaket bidra til noe av dette?

Oslo kommune er den første kommunen som har underskrevet avtalen KuttMatsvinn2020, med en forpliktelse for et storstilt arbeid for å redusere matsvinn i kommunens virksomheter. Det er derfor stort spredningspotensiale i den jobben vi skal gjøre nå, som mange andre kommuner kan lære av og kopiere. Det at vi går detaljert til verks, med målinger og kompetansebygging, og tilpassede tiltak til alle relevante virksomheter og tjenestesteder, gjør dette prosjektet unikt.

Tiltaket vil medføre endringer i aktivitet eller utslipp. I den grad det er mulig å tallfeste effekten av tiltaket bør det foretas registreringer eller tellinger før og etter tiltaket er gjennomført. Hvilke registreringer eller tellinger kan gjennomføres for å fange opp effekten av tiltaket?

Prosjektet innebærer målinger av matsvinn, før, under og etter tiltaksimplementering, inkludert daglige veiinger av matavfall i tillegg til plukkanalyser, for å beregne matsvinn, og etter hvert reduksjon av denne. I tillegg gjøres detaljerte klimagassberegninger på menyer som endres, basert på hvilke varegrupper som byttes ut eller reduseres.

Hvordan er søknaden politisk forankret?

Søknaden er forankret i Klima- og energistrategien, Kuttmatsvinn2020 avtalen (underskrevet av Oslo kommune oktober 2017), Oslo byrådets politiske plattform samt i utkast til strategi for et bærekraftig og sirkulært forbruk (høringsfrist 15.januar 2018) som Bymiljøetaten har utarbeidet på bestilling fra byrådsavdelingen for Miljø- og samferdsel, samt utkast til ny avfallsstrategi for Oslo kommune. Fra Klima og energistrategien står det at: "Oslo kommune skal ha et regionalt perspektiv i langsiktige planer for avfalls-

og avløpsbehandling og arbeide for å oppnå nullutslipp fra energigjenvinning av restavfall ved økt grad av materialgjenvinning. Arbeid med lavere materialt forbruk er viktig på dette området". Fra byrådsplattform: "Byrådet vil • Lage en strategi for å redusere det materielle forbruket i Oslo, herunder tiltak for økt deling, kildesortering, forbruksminimerende offentlige innkjøp, flere bruktmarked og mindre kasting av mat. • Servere kun vegetarmat minst én dag i uka i kommunens kantiner." I utkast til strategi for et bærekraftig og sirkulært forbruk, er det lagt opp til å redusere matsvinn med 20% innen 2020, 30% innen 2025 og 50% innen 2030.

Gjennomføring

Hvem skal eie og vedlikeholde tiltaket når tiltaket er gjennomført?

Bymiljøetaten koordinerer prosjektet, mens hvert enkelt tjenestested og virksomhet på sikt skal følge opp sitt eget arbeid med måling og iverksetting av tiltak.

Hva er forventede driftsoppgaver og årlige driftsutgifter?

Oppgaver er relatert til koordinering og oppfølging, kursing, gjennomføring av målinger og tiltak. Gjennom prosjektet skal det etableres rutiner på de ulike tjenestestedene, som skal følges opp i vanlig drift fremover.

Når planlegges arbeidet startet og avsluttet?

Pilotene og planlegging av arbeidet starter februar 2018.

I løpet av månedene frem mot mai vil piloter i sykehjem, barnehager og skoler gjennomføres. Dersom vi får støtte til tiltaket, vil en oppskalering kunne skje fra juni (videre planlegging, og arbeid med sykehjem og kantiner). I august vil vi kunne fortsette med arbeid mot skoler og barnehager. Prosjektet varer til januar 2020, med rapportering som siste del av prosjektet.

Gjennomføringsplanen kan lastes opp som vedlegg eller beskrives nedenfor:

Se vedlegg

Beskriv hvorfor økonomisk støtte vil være utløsende for at tiltaket blir gjennomført:

Økonomisk støtte er utløsende for at vi skal kunne ha en mulighet til å nå ut til alle tjenestesteder. Egne midler og innsats vil brukes spesielt til planlegging og pilotfase, samt prosjektledelse.

Kostnadsoverslag / Budsjett

Utgifter til gjennomføring av tiltaket	Beløp uten mva
Prosjektledelse	200 000
Målinger: vekter til tjenestesteder	100 000
Kurs og kompetansebygging, opplæring	100 000
Matveiledere, koordinering av prosjektkomponenter	200 000
Utvikling av tiltakspakker tilpasset de ulike type matserveringssteder	100 000
Utvikling og utføring av kampanje med familier	100 000
Total sum	800 000

Finansiering

Finansiering av tiltak	Beløp uten mva
Samlet kostnad ved tiltak(ene)	800 000
- Andre offentlige tilskudd	0
- Annen finansiering	0
- Egne midler	400 000
= Omsøkt tilskudd fra miljøforvaltningen	400 000

Kan tiltaket/deler av tiltaket gjennomføres med mindre tilskudd enn omsøkt? Ja

Vi vil utføre pilotfasen og utarbeidelse av tiltakspakker, men er avhengig av midler for å nå ut til alle tjenestesteder og enheter.

Egne midler består også av egeninnsats (prosjektledelse) i arbeidstimer.

Utdyping finansiering

Er noe av finansieringen annet enn kommunale midler eller klimasats-midler? Får eller har tiltaket mottatt eksterne midler av noe slag? Nei

Har tiltaket søkt/bedt om eksterne midler, men ikke fått svar enda? Nei

Har tiltaket søkt/bedt om andre offentlige midler, men ikke fått slik støtte? Nei

Vedlegg

 Kuttmatvinn_gjennomføringsplan.pdf (Gjennomføringsplan)

Merknad:

Ingen merknad

[sign] **Cecilie Hirsch for Bymiljøetaten**

Lvert 15.02.2018